

623

L'arbre

(ALDC, V, 1136. L'arbre)

El mot presenta una total unitat lexemàtica, és a dir, derivació del llat. ARBORE que era del gènere femení perquè era considerat com un ésser animat, productor de fruits, però que va passar al masculí en les llengües romàniques (tret del port. i el logudorès). ARBORE va donar *arbre*, resultat que no es recull en les enquestes (Coromines el va sentir a Osona, 1934-1935) i que és la base de *abre*, per dissimilació eliminatòria de bategants; de *albre*, per simple dissimilació, que pot esdevenir *aubre* 31, per vocalització de la *l* velar, i d'aquí, *aure* 18, 23, per absorció de la [β] en la vocal velar anterior, i del

ross. *aibre* (s. XIII), per un altre tipus de dissimilació ($r...r > s...r$, com *armari* > *asmari*), *asbre* (s. XIV), i vocalització posterior de [z] en [j], com en *esma* > *eima*. *Àrbel* és una var. aragonesitzant de *árbol*, on ARBORE, a través de *árbor*, es va dissimilar i va canviar el vocalisme.

Geogràficament, *abre* és general, tret del ross. *aibre*, de factura llenguadociana, de *albre*, drenat a la franja ponentina i parlars alacantins, i del local *àrbel*, contigu a l'arag. *Arbre* és l'únic mot normatiu des del *DOrt*, 1917.

